and fragmentary masonry walls were also discovered in the natural soil. Masonry cellar wall fragments, which were the earliest discovered on the plot and date to the 15th or even the 14th century, were found in a cellar room created later in the W part of the stables during the Pacas palace period (after 1677) (Fig. 7).

A former floor-stone paving (Fig. 6), the floor of vanished wooden or half-timber buildings, which had been laid using bricks (Fig. 8) and ceramic floor tiles, was unearthed in the building's inner courtyard. The remains of stoves and other microstructures were also discovered. An isolated burial containing a 14–16 year-old adolescent skeleton was found in the deepest part of trench 17.

Among the archaeological finds, commerce-related finds: merchandise seals, coins, and 16th–17th-century game pieces (Fig. 9) should be mentioned. Finds frequently discovered in the Vilnius archaeological layer: fragments of structural ceramics and household pottery, predominated among the pottery finds.

In 2016 and 2017, the investigation continued in the palace's cellar rooms. Stone paving, i.e. flooring was encountered only in the rooms in the NW and central parts of the cellar (Fig. 10). The excavated 17th–19th-century pits, which contained contemporaneous finds and had been dug in the natural soil, were reached below the disturbed or even completely destroyed cultural layer.

Neringa Dargytė

Tyrimai Vilniuje, dujotiekio rekonstravimo vietose

2017 m. Vilniuje, centrinėje Naujamiesčio dalyje – Akmenų, Algirdo, J. Basanavičiaus, Beržyno, M. K. Čiurlionio, K. Donelaičio, Islandijos, Jovaro, K. Kalinausko, P. Klimo, S. Konarskio, V. Kudirkos, Mindaugo, V. Mykolaičio-Putino, Nočios, Pamėnkalnio, Pylimo, Raseinių, Z. Sierakausko, P. Skorinos, Suvalkų, Tauro, Teatro, M. Valančiaus gatvėse bei jų vidiniuose kiemuose, dujotiekio rekonstrukcijos vietose vykdyti detalieji tyrimai iki projektinio gylio. Iš viso žvalgytos 664 iškasos ir 62 tranšėjos, detaliai tirta 1 perkasa, bendras tyrimų plotas sudarė 2494,79 m^2.

Naujamiesčio pradžią reikėtų sieti su buvusiais Vilniaus priemiesčiais – Lukiškėmis ir Pogulianka (*Pohulianka*), pagal kuriuos jis suskirstytas į 2 dalis. Žemutinė miesto dalis – istoriškai Lukiškės ir viršutinė dalis – nuo M. K. Čiurlionio gatvės iki geležinkelio suplanuotos maždaug vienu metu – XIX a. Viršutinė dalis XIX a. pradžioje buvo beveik tuščia. 1860 m. nutiesus geležinkelį, Naujamiestis vystėsi itin sparčiai ir tai išliko iki I Pasaulinio karo.

2017 m. tyrimų metu iki projektinių gylių daugiausia fiksuoti XX a. II pusės permaišyti bei supilti horizontai. Nesuardyti archeologiškai vertingi kultūriniai sluoksniai fiksuoti **Pylimo** gatvės šaligatvyje tarp K. Kalinausko ir Pamėnkalnio gatvių 75–90 cm gylyje (XVI–XVII a.), **Pylimo** ir **K. Kalinausko** gatvių sankirtoje (į ŠR nuo Pylimo g. 5 sklypo) – nuo 95 cm gylio (datavimas nenustatytas). Pamėnkalnio gatvės šaligatvyje, šalia **P. Cvirkos** skvero, 1,55–1,6 m gylyje rastos ir ištirtos dvi apardytos duobės su XVII–XVIII a. radiniais. Tyrimų metu taip pat atidengti ir užfiksuoti mūrų fragmentai, dauguma jų apardyti XX a. II pusėje klojant inžinerinius tinklus. Iš viso rasti 3 anksčiau nei XIX a. datuojami mūrų fragmentai: **Pylimo g. 3** šaligatvyje – 50–68 cm gylyje (XVIII a. II pusės), į Š nuo **Pylimo g. 5** sklypo – 33–70 cm gylyje (XVIII a. II pusės – XIX a. pradžios) bei **S. Konarskio g. 1** sklypo šaligat-

vyje, 1,15–1,33 m gylyje (pagal istorinius duomenis – XVIII a. II pusės). Pastarasis siejamas su šioje vietoje esančia Šv. Hiacinto (Jackaus) koplyčia.

Daugiausia rasta vėlyvų (XIX–XX a.) statinių fragmentų: Akmenų g. 2 sklypo P dalyje, 75–95 cm gylyje (datuojamas XX a. I puse), J. Basanavičiaus g. 19 vidiniame kieme – 10–15 cm gylyje (XIX a. II pusė – XX a. pradžia), J. Basanavičiaus g. 33 vidiniame kieme – 95 cm gylyje (datavimas nenustatytas), M. K. Čiurlionio g. 2 sklype – 20 cm gylyje (XIX a. I pusė – XX a. pradžia), M. K. Čiurlionio g. 6 tarpuvartėje – 40–98 cm gylyje (XIX a. II puse – XX a. pradžia), M. K. Čiurlionio g. 15 sklype – 70–90 cm gylyje (datavimas nenustatytas), M. K. Čiurlionio g. 30 tarpuvartėje – 60 cm gylyje (XX a. I pusė), K. Kalinausko ir Pylimo gatvių sankirtoje – 50 cm gylyje (XX a. I pusė), S. Konarskio g. 6D – 65 cm gylyje (XIX–XX a. I pusė), Pamėnkalnio g. 1 šaligatvyje – 25 ir 45 cm gylyje (XIX–XX a.), Pamėnkalnio g. 3 ir 5 tarpuvartėje – 65 cm ir 1 m gylyje (XX a. vidurio), Suvalkų g. 2A – 10–37 cm gylyje (XX a.). Visi statinių fragmentai po tyrimų buvo konservuoti užpilant gruntu.

Įžemis (geltonas smėlis) dažniausiai atidengtas tik fragmentiškai, daugiausia pjūviuose arba dugne: Akmenų gatvėje – 0,5–1,7 m gylyje; J. Basanavičiaus gatvėje – tik sklype 55 (40 cm gylyje); Jovaro gatvėje – 0,6–1,3 m gylyje; K. Kalinausko gatvėje ties Akmenų gatvės sankryža – 25 cm gylyje, K. Kalinausko g. 16, 16A ir ties Tauro gatvės sankryža – 1–1,35 m gylyje, sklype 24 – 1,7–2,1 m gylyje, Rožių alėjoje 2 – 20–50 cm gylyje. Vykdant tyrimus visoje M. K. Čiurlionio gatvėje, įžemis sklypuose 1–8 aptiktas 65–80 cm gylyje, atkarpoje iki Geležinio Vilko gatvės – 0,5–1,45 m gylyje, atkarpoje nuo V. Kudirkos iki Jovaro gatvės – 0,3–1,6 m gylyje. Beržyno gatvėje jis pasiektas 40–90 cm gylyje, K. Donelaičio gatvėje – 0,45–1,3 m gylyje, P. Klimo gatvėje – 0,6–1,65 m gylyje, S. Konarskio gatvėje – 0,3–1,8 m gylyje, V. Kudirkos gatvėje, atkarpoje tarp M. Valančiaus ir J. Basanavičiaus gatvių – 1–1,8 m gylyje, Nočios gatvėje – 0,6–1,25 m gylyje, Pamėnkalnio gatvėje iki sankryžos su A. Stulginskio gatve – 0,7–1,7 m gylyje, Raseinių gatvėje – 0,55–1,5 m gylyje, Z. Sierakausko gatvėje – 0,2–1,2 m gylyje, P. Skorinos gatvėje 0,4–1,2 m gylyje, Suvalkų gatvėje – 0,3–1,2 m gylyje, M. Valančiaus gatvėje – 0,6–1,3 m gylyje.

Suvalkų gatvės važiuojamojoje kelio dalyje (šalia ***M. K. Čiurlionio g. 5*** sklypo) tyrimų metu surastas žmogaus *palaidojimas* (1 pav.). Kapo kontūras išryškėjo įžemyje, 1,1 m gylyje, kuriame atidengtas prastai išlikęs 30–40 m. nenustatytos lyties individas, galva orientuotas

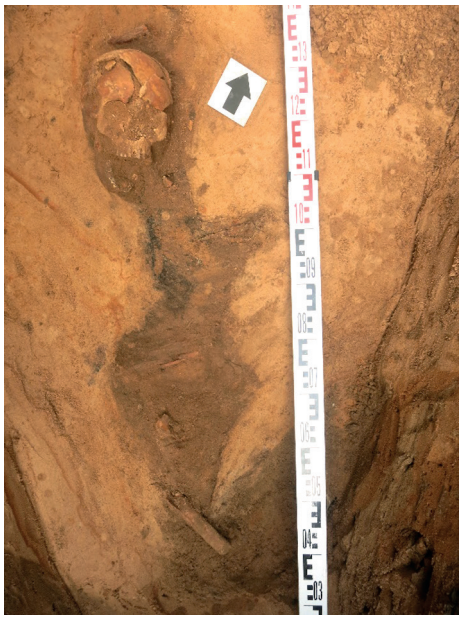

1 pav. Suvalkų gatvėje surastas kapas 1 iš viršaus. N. Dargytės nuotr.

Fig. 1. Burial 1 found on Suvalkų Street, as seen from above.

ŠV kryptimi. Jis buvo palaidotas su karstu. Įkapių šalia nerasta, todėl tik remiantis ankstesniais tyrimų duomenimis (*ATL 2007 metais*, 2008, p. 201–202) manoma, kad jis gali priklausyti greta buvusiai XVI a. – XVII a. pradžia datuojamai laidojimo vietai.

Suardytuose sluoksniuose taip pat surasta pavienių žmonių kaulų – Akmenų g. 3 vidiniame kieme, M. K. Čiurlionio g. 4–6 sklype, K. Kalinausko g. 15A sklypo Š dalyje, S. Konarskio g. 1 sklype.

The Investigations at Gas Line Reconstruction Sites in Vilnius

In 2017, excavations (a total of 2494.79 m^2) were conducted at gas line reconstruction sites in streets in the central part of Naujamiestis and in inner courtyards there. During them, horizons mixed during the second half of the 20th century and fill horizons were mostly recorded down to the planned depth. During the investigation in Suvalkų Street, a 30–40 year-old individual of indeterminate sex (Fig. 1) with the head to the NW was found at a depth of 1.1 m. The body had been interred without a coffin or grave goods and therefore, based on only earlier investigation data, it is thought that the individual could belong to the nearby 16th–early 17th-century cemetery.

Gediminas Jonutis

Aguonų gatvė 17

Vilniuje, sklype Aguonų g. 17, 2017 m. rugsėjį naujų pastatų statybos bei senųjų griovimo vietose vykdyti žvalgomieji tyrimai. Bendras sklypo plotas 12574 m^2. Pagal kartografinę medžiagą sklypo teritorijoje ankstyvesnio nei XIX a. II pusė užstatymo nėra. Dabartinė Aguonų gatvė (kitu pavadinimu) atsirado veikiausiai tik XX a. I pusėje. 1920 m. čia įkurtas tabako fabrikas „Zefyr“, veikęs iki pat II Pasaulinio karo. Per karą fabriko pastatai smarkiai nukentėjo. Po karo juose buvo įsikūrusios įvairios pramonės įmonės.

2006 m. žvalgomųjų tyrimų metu (R. Žukovskis) sklype ištirtas 22,45 m² plotas, fiksuotas 2–3,7 m storio kultūrinis sluoksnis. Nustatyta, kad iki 1–1,45 m gylio tirtose sklypo dalyse vyrauja maišyti XX a. kultūrinio sluoksnio horizontai, o giliau kastuose horizontuose aptikti XVI a. II puse – XVII a. datuojami radiniai (*ATL 2006 metais*, 2007, p. 393–395).

2017 m. žvalgomųjų tyrimų metu siekta patikslinti anksčiau atliktų santykinai nedidelės apimties tyrimų duomenis. Iki įžemio – balsvo, gelsvo smėlio buvo ištirti 7 3x3 m dydžio šurfai ir 4 5x2 m dydžio perkasos, bendras 103 m^2 plotas. Tyrimų metu atidengti 0,8–3,4 m storio kultūrinio sluoksnio pjūviai, kuriuose fiksuoti viršutiniai bendro 0,4–3,05 m storio maišyti piltinio pobūdžio horizontai, datuojami XIX–XX a., bei apatiniai bendro 0,35–1,6 m storio horizontai, datuojami XVI–XIX a.

Šurfe 1 archeologiškai vertingi kultūrinio sluoksnio horizontai aptikti 1,6–1,8 m gylyje. Jie bendro 65–80 cm storio, datuojami XVII–XIX a. Šurfe 2 (1 pav.) jie yra 1,7–1,9 m gylyje, 1,4–1,5 m storio, datuojami XVI a. II puse – XIX a.; šurfe 3 – 1,8–3,05 m gylyje, 35–100 cm storio, XVI a. II pusės – XVIII a.; šurfe 4 – 60–90 cm gylyje, 60–100 cm storio, XVII–XIX a.; šurfe 5 (2 pav.) – 1,5–1,65 cm gylyje, 80–100 cm storio, XVII–XIX a.; šurfe 6 – 2 m gylyje, 50–70 cm storio, XVI–XVIII a.; šurfe 7 – 2,1–2,2 m gylyje, 1–1,3 m storio, XVII–XIX a. Perkasoje 1 šie sluoksniai buvo 40–80 cm gylyje, 40–90 cm storio, datuojami XVII–XIX a.; perkasoje 2 – 55–60 cm gylyje, 70–100 cm storio, XVII–XIX a.; perkasoje 3 – 90–110 cm